II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Ιουλίου 2009

σχετικά με τα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων C 6/04 (ex NN 70/01) και C 5/05 (ex NN 71/04) που εφάρμοσε η Ιταλία υπέρ των παραγωγών οι οποίοι καλλιεργούν σε θερμοκήπια (απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης επί του πετρελαίου που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των θερμοκηπίων)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2009) 5497]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2009/944/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο και έλαβε υπόψη τις εν λόγω παρατηρήσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με τις επιστολές της 28ης Σεπτεμβρίου 2000 και της 17ης Οκτωβρίου 2000 οι υπηρεσίες της Επιτροπής, με βάση τις πληροφορίες που είχαν στη διάθεσή τους, ζήτησαν διευκρινίσεις από τις ιταλικές αρχές σχετικά με τη μερική απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης επί του πετρελαίου ντίζελ που χρησιμοποιείται στη γεωργία, βάσει του νομοθετικού διατάγματος 268 της 30ής Σεπτεμβρίου 2000 που θεσπίζει επείγοντα μέτρα σχετικά με το φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων και σχετικά με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

(2) Οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή τις διευκρινήσεις που ζητήθηκαν με τις επιστολές της 31ης Οκτωβρίου 2000 και της 3ης Νοεμβρίου 2000.

(3) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, αφού εξέτασαν αυτές τις διευκρινίσεις, ζήτησαν από τις ιταλικές αρχές, με την επιστολή της 20ής Νοεμβρίου 2000, νέα σειρά πληροφοριών σχετικά με την απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

(4) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, λόγω του ότι δεν έλαβαν καμία απάντηση μέσα στην προθεσμία των τεσσάρων εβδομάδων που είχαν ορίσει στην προαναφερθείσα επιστολή, έστειλαν στις ιταλικές αρχές υπόμνηση, με την επιστολή της 26ης Απριλίου 2001, δηλώνοντας ότι επιφυλάσσονταν του δικαιώματός τους να προτείνουν στο Σώμα των Επιτρόπων την αποστολή διαταγής παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αρ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ [1] (που έγινε άρθρο 88), εάν οι ιταλικές αρχές δεν αντιδρούσαν.

(5) Με την επιστολή της 10ης Μαΐου 2001 η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαβίβασε στην Επιτροπή τις συμπληρωματικές πληροφορίες που είχαν ζητηθεί από τις ιταλικές αρχές με την επιστολή της 26ης Απριλίου 2001.

(6) Με την επιστολή της 2ας Αυγούστου 2001 οι υπηρεσίες τις Επιτροπής, βάσει των παραπάνω πληροφοριών, ανήγγειλαν την κίνηση της διαδικασίας φακέλου μη κοινοποιηθείσας κρατικής ενίσχυσης με αριθμό NN 70/01 και ζήτησαν από τις ιταλικές αρχές να τους χορηγηθούν περαιτέρω πληροφορίες.

(7) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, δεδομένου ότι δεν έλαβαν απάντηση εντός της ορισθείσας προθεσμίας, με επιστολή της 1ης Ιουλίου 2003 έστειλαν νέα υπόμνηση στις ιταλικές αρχές εφιστώντας για άλλη μια φορά την προσοχή τους στο γεγονός ότι δεσμεύονταν να προτείνουν στην Επιτροπή την αποστολή διαταγής παροχής πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999, εάν οι ιταλικές αρχές δεν τηρούσαν την προθεσμία των τεσσάρων εβδομάδων, που είχε οριστεί για τη διαβίβαση της απάντησης. Η προθεσμία που ορίστηκε για την απάντηση έληγε στις αρχές Αυγούστου 2003.

[1] ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

(8) Δεδομένου ότι η Επιτροπή, δεν είχε λάβει απάντηση έως την ημερομηνία λήξης της προαναφερθείσας προθεσμίας, εξέδωσε την απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2003 ([2]) με την οποία επέβαλε στην Ιταλία να της κοινοποιήσει όλες τις πληροφορίες που είχαν ζητηθεί στην επιστολή της 2ας Αυγούστου 2001, διευκρινίζοντας ότι, στην περίπτωση που οι ιταλικές αρχές παρέλειπαν να της απαντήσουν, θα κινούσε τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

(9) Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν έλαβε απάντηση στην διαταγή παροχής πληροφοριών, με επιστολή της 19ης Φεβρουαρίου 2004 απευθύνθηκε στις ιταλικές αρχές, ενημερώνοντας τες σχετικά με την απόφαση να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης, κατά των διατάξεων του άρθρου 5 εδάφιο 5 του νομοθετικού διατάγματος 268 της 30ής Σεπτεμβρίου 2000 (υπόθεση C 6/04).

(10) Η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([3]). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων.

(11) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις σχετικά με το καθεστώς των ενισχύσεων από τρίτους ενδιαφερόμενους. Τις παρατηρήσεις αυτές τις διαβίβασε στην Ιταλία με την επιστολή της 27ης Απριλίου 2004, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να τις σχολιάσει.

(12) Η Ιταλία δεν διατύπωσε τις απόψεις της επί των παρατηρήσεων αυτών, αλλά, αφού ζήτησε και έλαβε παράταση της προθεσμίας προκειμένου να απαντήσει στην κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης, διαβίβασε την απάντησή της σχετικά με την εν λόγω διαδικασία με την επιστολή της 21ης Ιουνίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε κατά την παραλαβή της στις 25 Ιουνίου 2004.

(13) Μετά την κοινοποίηση της επιστολής της 19ης Φεβρουαρίου 2004 στην οποία γινόταν η εξαγγελία της κίνησης της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης βάσει των διατάξεων του άρθρου 5 εδάφιο 5 του νομοθετικού διατάγματος 268 της 30ής Σεπτεμβρίου 2000, η Επιτροπή έλαβε γνώση των πληροφοριών σύμφωνα με τις οποίες οι παραγωγοί που καλλιεργούν σε θερμοκήπια ήταν προφανές ότι όντως απαλλάσσονται πλήρως από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που επιβάλλονται στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των θερμοκηπίων. Η Επιτροπή με το φαξ της 10ης Ιουνίου 2004 ζήτησε από τις ιταλικές αρχές πληροφορίες σχετικά με αυτή την πρόσθετη απαλλαγή.

(14) Με επιστολή της 28ης Ιουλίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε στις 3 Αυγούστου 2004 τη στιγμή της παραλαβής της, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε στην Επιτροπή την απάντηση των ιταλικών αρχών στην προαναφερθείσα επιστολή της 10ης Ιουνίου 2004. Από την προαναφερθείσα απάντηση προκύπτει ότι η προαναφερθείσα συμπληρωματική απαλλαγή ορίστηκε με διάφορα μέτρα: το άρθρο 24 παράγραφος 3 του νόμου 388 της 23ης Δεκεμβρίου 2000, το άρθρο 13 παράγραφος 3 του νόμου 448 της 21ης Δεκεμβρίου 2001, το άρθρο 19 παράγραφος 4 του νόμου 289 της 27ης Δεκεμβρίου 2002 και το άρθρο 2 παράγραφος 4 του νόμου 350 της 24ης Δεκεμβρίου 2003.

(15) Βασιζόμενες στις εν λόγω πληροφορίες, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αποφάσισαν να ανοίξουν ένα νέο φάκελο για ενισχύσεις που δεν έχουν κοινοποιηθεί, με αριθμό NN 71/04, με σκοπό να εξετάσουν το συμβιβάσιμο της προαναφερθείσας πλήρους απαλλαγής με την κοινή αγορά και πληροφόρησαν σχετικά τις ιταλικές αρχές με την επιστολή της 4ης Νοεμβρίου 2004.

(16) Με την επιστολή της 24ης Ιανουαρίου 2005 η Επιτροπή κοινοποίησε στην ιταλική κυβέρνηση την απόφαση να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την προαναφερθείσα πρόσθετη απαλλαγή, που ορίστηκε με το άρθρο 24, παράγραφος 3, του νόμου 388 της 23ης Δεκεμβρίου 2000, από το άρθρο 13, παράγραφος 3, του νόμου 448 της 21ης Δεκεμβρίου 2001, από το άρθρο 19, παράγραφος 4, του νόμου 289 της 27ης Δεκεμβρίου 2002 και από το άρθρο 2, παράγραφος 4, του νόμου 350 της 24ης Δεκεμβρίου 2003 (φάκελος C 5/05).

(17) Η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([4]). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων.

(18) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από τρίτους ενδιαφερόμενους σχετικά με το θέμα.

(19) Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με την επιστολή της 21ης Φεβρουαρίου 2005, που πρωτοκολλήθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2005, κοινοποίησε στην Επιτροπή την απάντηση των ιταλικών αρχών σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, της Συνθήκης σχετικά με την προαναφερθείσα πρόσθετη απαλλαγή.

(20) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, με την επιστολή της 27ης Σεπτεμβρίου 2007, ζήτησαν από τις ιταλικές αρχές συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις και σχετικά με τις απαντήσεις που αφορούν την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, από τις ιταλικές αρχές ζητήθηκε να αιτιολογήσουν το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο οι ενισχύσεις εντάσσονται στη λογική του ιταλικού φορολογικού συστήματος και να εξετάσουν εάν οι ενισχύσεις θα ήταν δυνατόν να δικαιολογηθούν με βάση τις διατάξεις του κοινοτικού πλαισίου που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος που εφαρμόζονται κατά τη χορήγηση των ενισχύσεων ([5]). Οι ιταλικές αρχές είχαν στη διάθεσή τους έναν μήνα για να απαντήσουν στο αίτημα συμπληρωματικών πληροφοριών.

(21) Δεδομένου ότι οι ιταλικές αρχές δεν απάντησαν, οι υπηρεσίες της Επιτροπής τούς έστειλαν υπόμνηση με το φαξ της 15ης Οκτωβρίου 2008, στο οποίο δήλωναν ότι επιφυλάσσονταν να προτείνουν στο Σώμα των Επιτρόπων την αποστολή διαταγής παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999, εάν δεν περιερχόταν η απάντηση εντός της νέας προθεσμίας του ενός μήνα.

([2]) Απόφαση C(2003) 3802, κοινοποιήθηκε στην Ιταλία με την επιστολή SG (2003) D/232244 της 13ης Οκτωβρίου 2003.
([3]) ΕΕ C 69 της 19.3.2004, σ. 8.
([4]) ΕΕ C 101 της 27.4.2005, σ. 17.
([5]) ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3.

(22) Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν έλαβε απάντηση εντός της προθεσμίας που όρισε, έστειλε στην Ιταλία την προαναφερθείσα εντολή με την επιστολή της 5ης Δεκεμβρίου 2008 ([6]).

(23) Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με το ηλεκτρονικό μήνυμα της 5ης Φεβρουαρίου 2009, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2009, κοινοποίησε στην Επιτροπή την απάντηση των ιταλικών αρχών στην προαναφερθείσα εντολή.

(24) Κατόπιν της συναντήσεως της 21ης Απριλίου 2009 με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν στις υπηρεσίες της Επιτροπής νέα επιστολή την οποία διαβίβασε η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 19 Μαΐου 2009.

II. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

(25) Το άρθρο 5, εδάφιο 5, του νομοθετικού διατάγματος 268 της 30ής Σεπτεμβρίου 2000 ορίζει ότι για την περίοδο από τις 3 Οκτωβρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2000 ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που εφαρμόζεται στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των θερμοκηπίων ανέρχεται στο 5 % του φόρου που εφαρμόζεται για το πετρέλαιο που χρησιμοποιείται ως καύσιμο.

(26) Το άρθρο 6, εδάφιο 1, του ίδιου νομοθετικού διατάγματος προβλέπει ότι για την ίδια περίοδο ο ειδικός φόρος κατανάλωσης, που εφαρμόζεται στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται στη γεωργία, αντιστοιχεί στο 22 % του αντίστοιχου φόρου που εφαρμόζεται στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται ως καύσιμο, και ότι ο ειδικός φόρος κατανάλωσης, που εφαρμόζεται στη βενζίνη, ανέρχεται στο 49 % του κανονικού συντελεστή.

(27) Το άρθρο 24, εδάφιο 3 του νόμου 388 της 23ης Δεκεμβρίου 2000, το άρθρο 13, εδάφιο 3 του νόμου 448 της 21ης Δεκεμβρίου 2001, το άρθρο 19, εδάφιο 4, του νόμου 289 της 27ης Δεκεμβρίου 2002 και το άρθρο 2, εδάφιο 4, του νόμου 350 της 24ης Δεκεμβρίου 2003 ορίζουν την πλήρη απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που εφαρμόζονται στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των θερμοκηπίων στην Ιταλία. Η απαλλαγή αυτή καλύπτει τις ακόλουθες περιόδους: από την 1η Ιανουαρίου έως τις 30 Ιουνίου 2001, όλο το 2002, όλο το 2003 και όλο το 2004.

III. **ΠΡΩΤΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 88, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2, ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ (ΦΑΚΕΛΟΣ C 6/04)**

(28) Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, της Συνθήκης σχετικά με το άρθρο 5, εδάφιο 5, του νομοθετικού διατάγματος 268 της 30ής Σεπτεμβρίου 2000, διότι διατηρούσε αμφιβολίες για το συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά της απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης κατά 17 πρόσθετες ποσοστιαίες μονάδες που παραχωρήθηκε στις επιχειρήσεις που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια και που χρησιμοποιούσαν το πετρέλαιο για τη θέρμανση των θερμοκηπίων σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις του αγροτικού τομέα. Οι αμφιβολίες αυτές προκύπτουν από το γεγονός ότι οι ιταλικές αρχές δεν υπέβαλαν κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει το παραδεκτό των απαλλαγών σύμφωνα με τους κανόνες του ανταγωνισμού (οι ιταλικές αρχές δεν απάντησαν καν στην εντολή), παρότι εστάλη σε αυτές μια εντολή για υποβολή πληροφοριών. Οι αμφιβολίες επιπλέον ενισχύονταν από το πρόβλημα που προέκυψε σχετικά με τη δυνατότητα αποδοχής των απαλλαγών από τη σκοπιά των διατάξεων της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στα πετρελαιοειδή ([7]) και της οδηγίας που την κατήργησε, δηλαδή της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, που αναδιαμορφώνει το κοινοτικό πλαίσιο που αφορά τη φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας ([8]).

IV. **ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 88, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2, ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ**

(29) Στην επιστολή της 21ης Ιουνίου 2004 οι ιταλικές αρχές ανέφεραν ότι οι απαλλαγές από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης δεν έπρεπε να θεωρούνται ως κρατικές ενισχύσεις, αλλά έπρεπε να εξεταστούν μέσα στο πλαίσιο του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο στ) και του άρθρου 15, παράγραφος 3, των οδηγιών 92/81/ΕΟΚ και 2003/96/ΕΚ. Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές οι καλλιέργειες σε θερμοκήπιο εντάσσονται στην κατηγορία των «καλλιεργειών στο πλαίσιο του τομέα της γεωργίας και της δενδροκομίας», για τις οποίες η κοινοτική νομοθεσία επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν μερικές ή πλήρεις απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, και η απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης των καλλιεργειών σε θερμοκήπιο δεν εισάγει καμία διάκριση στον τομέα της γεωργίας και της δενδροκομίας που να συνδέεται με μια διαφοροποίηση των απαλλαγών, δεδομένου ότι όλοι οι παραγωγοί είναι απολύτως ελεύθεροι να επιλέξουν ανάμεσα στις υπαίθριες καλλιέργειες και τις καλλιέργειες σε θερμοκήπιο.

(30) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές το αμφισβητούμενο καθεστώς είναι καθαρά φορολογικό και θα έπρεπε να εξεταστεί υπό αυτή τη σκοπιά για να καταστεί δυνατή η εξέτασή του σε ένα συνολικό πλαίσιο που θα περιλαμβάνει όλες τις χώρες της Ένωσης, αποφεύγοντας έτσι την εξέταση μιας μεμονωμένης εθνικής περίπτωσης εκτός του πλαισίου αυτού που θα αλλοίωνε την αρχή της ισότητας (par condicio) των κρατών μελών. Για αυτό το λόγο οι ιταλικές αρχές αναφέρθηκαν στην πολιτική συμφωνία που επετεύχθη από το Συμβούλιο και την Επιτροπή επί τη ευκαιρία του Συμβουλίου του ECOFIN της 19ης Μαρτίου 2003, σύμφωνα με την οποία οι παρεκκλίσεις από το γενικό φορολογικό καθεστώς ή οι διαφοροποιήσεις αυτού, που δικαιολογούνται από τη φύση ή τα γενικά χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος, δεν συνεπάγονται κρατικές ενισχύσεις.

(31) Τέλος, οι ιταλικές αρχές πρόσθεσαν ότι με βάση τις εκτιμήσεις και τα δεδομένα, που διέθεταν, το προβλεπόμενο καθεστώς «δεν βλάπτει τη σωστή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και δεν συνεπιφέρει στρέβλωση του ανταγωνισμού» (αναφορά στο σκεπτικό 24 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ).

([6]) Επιστολή SG-Greffe (2008) D/207739.

([7]) ΕΕ L 316 της 31.10.1992, σ. 12.

([8]) ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

V. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 88, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2, ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ**

(32) Με επιστολή της 19ης Απριλίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε στις 21 Απριλίου 2004, η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις που διατύπωσε ένας τρίτος ενδιαφερόμενος ύστερα από την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

(33) Στην επιστολή ο τρίτος ενδιαφερόμενος περιγράφει την ευαισθησία της αγοράς στην οποία επιχειρεί και τα προβλήματα που σχετίζονται με την αύξηση της τιμής των καυσίμων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη θέρμανση των θερμοκηπίων. Σύμφωνα με την άποψη του τρίτου ενδιαφερόμενου, εάν η Επιτροπή αποφανθεί αρνητικά για την εν λόγω απαλλαγή, πολλές από τις επιχειρήσεις του τομέα θα αναγκαστούν να κλείσουν ή να μειώσουν την κατανάλωση του καυσίμου για τη θέρμανση των θερμοκηπίων, και συνεπώς θα μειωθεί και η ποιότητα των προϊόντων τους. Επιπλέον, σύμφωνα με τον τρίτο ενδιαφερόμενο, οι τιμές των καυσίμων για τη θέρμανση που χρησιμοποιούνται στο Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες (μεθάνιο και μαζούτ) είναι από 20 έως 40 % χαμηλότερες από το κόστος του γεωργικού πετρελαίου στην Ιταλία και ως εκ τούτου η εφαρμογή της εν λόγω απαλλαγής δεν θα δημιουργήσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τέλος, πάντοτε σύμφωνα με τον ενδιαφερόμενο αυτό, αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των επιχειρήσεων του δικού του τομέα που χρησιμοποιούν το μεθάνιο για τη θέρμανση των θερμοκηπίων.

VI. **ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 88, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2, ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ (ΦΑΚΕΛΟΣ C 5/05)**

(34) Η Επιτροπή κίνησε δεύτερη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 2, της Συνθήκης, αφού έλαβε γνώση των πληροφοριών που αποδείκνυαν ότι η απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, από την οποία επωφελούνταν οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια, ήταν στην πραγματικότητα σαφώς υψηλότερη σε σχέση με αυτή που αναλύθηκε κατά την πρώτη κίνηση της διαδικασίας. Οι αμφιβολίες που εκφράστηκαν στο πλαίσιο της πρώτης κίνησης, οι οποίες οφείλονταν και στο γεγονός ότι οι ιταλικές αρχές δεν είχαν απαντήσει στην εντολή υποβολής πληροφοριών που τους είχε διαβιβαστεί, ενισχύθηκαν από την αντίδραση των ίδιων των αρχών κατά την πρώτη κίνηση της διαδικασίας. Ουσιαστικά, οι αμφιβολίες που εξέφρασε η Επιτροπή στο πλαίσιο της δεύτερης κίνησης της διαδικασίας βασίζονταν στις ακόλουθες εκτιμήσεις:

α) οι ιταλικές αρχές θεωρούν ότι οι απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης επί των καυσίμων, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, αλλά μέτρα φορολογικού χαρακτήρα που δικαιολογούνται από τη φύση του καθεστώτος στο οποίο εντάσσονται. Οι ιταλικές αρχές ωστόσο δεν παρείχαν κανένα στοιχείο για να υποστηρίξουν το επιχείρημα αυτό·

β) σύμφωνα με ένα άλλο επιχείρημα που παρέθεσαν οι ιταλικές αρχές, η απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης δεν δημιουργεί στρέβλωση του ανταγωνισμού, επειδή οι καλλιεργητές κηπευτικών επιλέγουν να επωφεληθούν από την απαλλαγή μέσω της καλλιέργειας σε θερμοκήπιο. Το επιχείρημα αυτό φαίνεται αβάσιμο, διότι η απαλλαγή δεν σκόπευε τόσο στην ενθάρρυνση της αναδιάρθρωσης της καλλιέργειας σε θερμοκήπιο, αλλά κυρίως στην ανακούφιση των επιχειρήσεων, που ασχολούνταν ήδη με την καλλιέργεια σε θερμοκήπιο, από ένα οικονομικό βάρος που συνδέεται με τη δραστηριότητά τους·

γ) πάντοτε, όσον αφορά το θέμα της στρέβλωσης του ανταγωνισμού, οι ιταλικές αρχές ισχυρίζονται ότι, με βάση τα επίσημα δεδομένα που διαθέτουν, η πλήρης απαλλαγή που παραχώρησαν στις επιχειρήσεις που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια δεν προκαλεί στρέβλωση. Σύμφωνα με την Επιτροπή είναι αβέβαιος ο τρόπος με τον οποίο οι εν λόγω αρχές μπορούν να υποστηρίζουν αυτό το επιχείρημα, δεδομένου ότι στην απάντηση που έστειλαν στο τέλεξ των υπηρεσιών της Επιτροπής της 10ης Ιουνίου 2004 (βλ. αιτιολογική σκέψη 14 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης) ισχυρίζονται πως δεν μπορούν να παρέχουν συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με τα ποσά που οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την καλλιέργεια σε θερμοκήπια ήταν σε θέση να εξοικονομήσουν χάρη στην πλήρη απαλλαγή·

δ) οι ιταλικές αρχές, υποστηρίζοντας ότι οι απαλλαγές δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, παρέλειψαν να αναφέρουν ποιος ήταν ο κανόνας ανταγωνισμού που θα δικαιολογούσε, κατά τη γνώμη τους, το συμβιβάσιμο της πλήρους απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης με την κοινή αγορά·

ε) δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί το ενδεχόμενο οι απαλλαγές να παραχωρήθηκαν κατά παράβαση των οδηγιών 92/81/ΕΟΚ και 2003/96/ΕΚ.

VII. **ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 88, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2, ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ**

(35) Στην επιστολή της 21ης Φεβρουαρίου 2005, οι ιταλικές αρχές ισχυρίστηκαν καταρχάς ότι η δεύτερη διαδικασία αφορούσε ζητήματα ουσίας ανάλογα με αυτά της πρώτης κίνησης της διαδικασίας και ότι εξακολουθούσαν να ισχύουν οι παρατηρήσεις που είχαν ήδη διατυπώσει απαντώντας στην πρώτη διαδικασία. Επιπλέον συμπλήρωσαν την απάντηση δηλώνοντας τα ακόλουθα:

α) η διαμόρφωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης από τα κράτη μέλη δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, της συνθήκης. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου ECOFIN της 19ης Μαρτίου 2003, σύμφωνα με τα οποία οι παρεκκλίσεις από το γενικό φορολογικό καθεστώς ή οι διαφοροποιήσεις στο εσωτερικό του -που δικαιολογούνται από τη φύση ή από τα γενικά χαρακτηριστικά του φορολογικού καθεστώτος- δεν υποδηλώνουν κρατικές ενισχύσεις, αποτελούν ένα καθοριστικό στοιχείο, που επιβεβαιώνει την κυρίαρχη αρμοδιότητα των οικονομικών αρχών της Κοινότητας. Επομένως, οι ιταλικές αρχές θα κοινοποιούσαν πληροφορίες σχετικά με τη φύση ή τα γενικά χαρακτηριστικά του συστήματος στις εν λόγω οικονομικές αρχές, μόλις θα το ζητούσαν·

β) η έκφραση «με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων» του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, δεν μπορεί να εννοηθεί ότι καθιστά εφαρμόσιμα τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης για κάθε μέτρο μείωσης ή απαλλαγής από ειδικούς φόρους κατανάλωσης, διότι ο κοινοτικός νομοθέτης, εάν ήθελε να θέσει κάθε μέτρο διαμόρφωσης των ειδικών φόρων κατανάλωσης υπό την ισχύ των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης, θα είχε εκφράσει τη θέλησή του αυτή εισάγοντας μια παραπομπή σε αυτά τα άρθρα, σύμφωνα με τη βασική αρχή της ερμηνείας των νόμων lex ubi voluit dixit. Από την άλλη πλευρά, σε οποιοδήποτε κοινοτικό κείμενο η θέληση του νομοθέτη να θέσει συγκεκριμένα μέτρα υπό την ισχύ των κανόνων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις εκφράζεται με σαφήνεια και όχι μέσω μιας γενικής διατύπωσης, όπως «εξαιρουμένων των άλλων κοινοτικών διατάξεων», πόσο μάλλον όταν η σαφής και ρητή διατύπωση είναι πολύ περισσότερο απαραίτητη επειδή ο χαρακτηρισμός ενός μέτρου ως μέτρο «που υποδηλώνει κρατική βοήθεια» ή μέτρο «που δεν υποδηλώνει κρατική βοήθεια» έχει μεγάλη επίδραση στη φύση, στον τρόπο και στη διάρκεια της εκτέλεσης του μέτρου·

γ) το γεγονός ότι το μέτρο δεν βλάπτει την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και δεν δημιουργεί στρέβλωση του ανταγωνισμού είναι ένα αντικειμενικό γεγονός και καθιστά επομένως ασήμαντη την εξοικονόμηση που οι παραγωγοί κατάφεραν να επιτύχουν χάρη στο ίδιο το μέτρο.

VIII. **ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΤΟΛΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ 5ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2008**

(36) Στην επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 2009 οι ιταλικές αρχές καταρχάς επέστρεψαν στο θέμα της συμβατότητας των ενισχύσεων με τις διατάξεις της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ που, κατά τη γνώμη τους, δεν διευκρινίζει επαρκώς το ζήτημα του συμβιβάσιμου των απαλλαγών ή μειώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης με τη νομοθεσία που αφορά τον ανταγωνισμό.

(37) Για να αποσαφηνίσουν τη θέση τους, οι ιταλικές αρχές αναφέρονται στο άρθρο 8 της οδηγίας σύμφωνα με το οποίο «Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν πλήρεις ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης για τα πετρελαιοειδή τα οποία χρησιμοποιούνται υπό φορολογικό έλεγχο [...] αποκλειστικά στη γεωργία, τη δενδροκομία, τη δασοκομία...».

(38) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, η έκφραση «με την επιφύλαξη» που χρησιμοποιείται στο άρθρο αυτό δεν ορίζει την υποχρέωση της τήρησης των κανόνων του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού, όπως κάνει, αντίθετα, το άρθρο 26 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ. Οι ιταλικές αρχές υποστηρίζουν ότι εάν αυτές οι δύο οδηγίες είχαν προβλέψει την ίδια υποχρέωση, ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θα είχε λόγο να είναι περισσότερο ακριβής στο άρθρο 26 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ. Το συμπέρασμα των ιταλικών αρχών είναι επομένως ότι τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη τους το άρθρο 8 της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ, μπορούσαν νομίμως να εφαρμόζουν μειώσεις ή απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στον τομέα της δενδροκομίας.

(39) Οι ιταλικές αρχές υπογραμμίζουν κατόπιν ότι η εφαρμογή της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ και επομένως της οδηγίας 2003/96/ΕΚ δημιουργεί πράγματι διαστρέβλωση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό εμπόριο, διότι οι μειώσεις ή οι απαλλαγές που προβλέπονται ευνοούν τα κράτη μέλη που διαθέτουν περισσότερους οικονομικούς πόρους και μπορούν, επομένως, να εφαρμόσουν μειώσεις του ειδικού φόρου κατανάλωσης με τρόπο ομοιόμορφο σε όλον τον αγροτικό τομέα. Η Ιταλία, δεδομένου ότι διαθέτει περιορισμένους πόρους, αποφάσισε να επέμβει αποκλειστικά υπέρ των επιχειρήσεων που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια διότι τα μέτρα μείωσης και απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης υιοθετήθηκαν σε ένα περιβάλλον κρίσης που προκλήθηκε από την αύξηση των τιμών των προϊόντων θέρμανσης. Σχετικά με το θέμα αυτό, οι ιταλικές αρχές υπενθυμίζουν ότι δεν είναι καθήκον της Επιτροπής να επέμβει στην επιλογή των προτεραιοτήτων ενός κράτους μέλους.

(40) Όσον αφορά την τυχόν εφαρμοσιμότητα του κοινοτικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος (βλ. αιτιολογική σκέψη 20 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης), οι ιταλικές αρχές υποστηρίζουν ότι οι μειώσεις των ειδικών φόρων κατανάλωσης, που πραγματοποίησαν, είναι σύμφωνες με αυτό το πλαίσιο και θα μπορούσαν για αυτόν το λόγο να επωφεληθούν από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται από αυτή αφού, κατά τη γνώμη τους, πρόκειται για φόρους που ισχύουν βάσει του σημείου 51.2 του πλαισίου. Το σημείο αυτό προβλέπει ότι εάν πρόκειται για ισχύοντες φόρους, οι ενισχύσεις για τη λειτουργία που συνδέονται με μειώσεις ή απαλλαγές μπορούν να εγκριθούν, εάν ικανοποιούνται συνολικά οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

— ο εν λόγω φόρος πρέπει να έχει σημαντική θετική επίδραση σε ό,τι αφορά την προστασία του περιβάλλοντος,

— οι παρεκκλίσεις υπέρ των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων πρέπει να αποφασιστούν τη στιγμή της υιοθέτησης του φόρου ή πρέπει να είναι αναγκαίες εξαιτίας μιας σημαντικής αλλαγής των οικονομικών συνθηκών, η οποία θέτει τις επιχειρήσεις σε μια ιδιαίτερα δύσκολη θέση σχετικά με τον ανταγωνισμό. Στην τελευταία υπόθεση το ποσό της φορολογικής μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί την αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων που προκύπτουν από την αλλαγή των οικονομικών συνθηκών. Όταν η αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων σταματήσει, πρέπει να σταματήσει και η φορολογική ελάφρυνση.

(41) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης που εφαρμόζονται στα καύσιμα που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, ιδίως στο αέριο θέρμανσης, μπορούν να θεωρηθούν περιβαλλοντικοί φόροι (οικοφόροι) και επηρεάζουν θετικά το περιβάλλον διότι παροτρύνουν τους παραγωγούς να μειώσουν την κατανάλωση καυσίμων.

(42) Όσον αφορά συγκεκριμένα το σημείο 51.2, στοιχείο β), του πλαισίου, βάσει του οποίου οι παρεκκλίσεις υπέρ των επιχειρήσεων πρέπει να αποφασίζονται τη στιγμή της υιοθέτησης του φόρου, οι ιταλικές αρχές παραπέμπουν στην απόφαση C(2005) 4436 της Επιτροπής της 7ης Δεκεμβρίου 2005. Σύμφωνα με αυτή την απόφαση «Οι εν λόγω ειδικοί φόροι κατανάλωσης δεν είχαν ενδεχομένως εξ αρχής σαφή περιβαλλοντικό στόχο και οι απαλλαγές αποφασίστηκαν […] αρκετό χρόνο πριν τεθεί σε εφαρμογή το πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος του 2001. Συνεπώς, μπορεί να θεωρηθεί ότι οι απαλλαγές είχαν αποφασιστεί κατά τη στιγμή της έγκρισης του ειδικού φόρου κατανάλωσης. Συνεπώς, σύμφωνα με το σημείο 51.2 του πλαισίου, στις απαλλαγές, που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης, μπορούν να εφαρμοστούν οι διατάξεις του σημείου 51.1». Οι ιταλικές αρχές προσθέτουν ότι οι μειώσεις των ειδικών φόρων κατανάλωσης αποφασίστηκαν ύστερα από την αλλαγή των οικονομικών συνθηκών και συγκεκριμένα της εκθετικής αύξησης της τιμής του πετρελαίου που έθεσε τους καλλιεργητές που χρησιμοποιούν τα θερμοκήπια σε ιδιαίτερα ευαίσθητη ανταγωνιστική θέση σε σχέση με τους παραγωγούς υπαίθριων καλλιεργειών και που σε άλλες χώρες οδήγησε τις αρχές να λάβουν μέτρα υπέρ των επιχειρήσεων που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπιο και υπέρ του τομέα της αλιείας. Οι ίδιες αρχές δηλώνουν ότι η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης σημείωσε, στην εν λόγω περίοδο, την εξής πορεία: + 37 % την περίοδο 1999-2000, + 26 % την περίοδο 1999-2001 και + 26 % την περίοδο 1999-2002. Η διάρθρωση των τιμών ήταν αντίθετα η ακόλουθη:

(σε EUR/λίτρο ως μέση ετήσια τιμή)

	Τιμή παραγωγής	Φόροι	Τιμή κατανάλωσης
1999	0,217	0,524	0,741
2000	0,342	0,523	0,865
2001	0,317	0,504	0,821
2002	0,292	0,542	0,834
2003	0,314	0,547	0,861
2004	0,354	0,555	0,909

(43) Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν, από την άλλη πλευρά, ότι η εφαρμογή του σημείου 51 του πλαισίου υποχρεώνει σε κάθε περίπτωση τις επιχειρήσεις να καταβάλουν μέρος του φόρου. Το μέτρο που υιοθετήθηκε από την Ιταλία μπορεί, κατά τη γνώμη των ιταλικών αρχών, να είναι συμβιβάσιμο, εάν οι δικαιούχοι καταβάλλουν τον ελάχιστο φόρο που έχει οριστεί σε κοινοτικό επίπεδο. Ο ελάχιστος αυτός φόρος αντιστοιχούσε, σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, στα 13 ευρώ ανά 1 000 kg την περίοδο 2000-2003 και αργότερα στα 21 ευρώ ανά 1 000 kg.

(44) Τέλος, όσον αφορά το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν, οι ιταλικές αρχές δηλώνουν ότι τα ποσά που αναφέρονται στους διάφορους δημοσιονομικούς νόμους αποτελούν εκτιμήσεις που βασίζονται στις προβλέψεις κατανάλωσης καυσίμων θέρμανσης και πρέπει να εξετάζονται από τη σκοπιά της απώλειας εσόδων και όχι ως χρηματοδότηση. Κατά τη γνώμη τους είναι δύσκολο να υπολογιστεί αυτή τη στιγμή το κέρδος του κάθε παραγωγού, διότι τη διαχείριση του φορολογικού συστήματος την έχουν αναλάβει οι Περιφέρειες, οι Επαρχίες ή ακόμη και οι Δήμοι. Οι αριθμοί θα κοινοποιηθούν μόλις θα είναι διαθέσιμοι.

IX. **Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ 18ΗΣ ΜΑΪΟΥ 2009**

(45) Στην επιστολή αυτή οι ιταλικές αρχές πιστοποιούν εν πρώτοις ότι οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης αποτελούν υφιστάμενους φόρους. Επομένως, λόγω του ότι είναι υφιστάμενοι φόροι είναι δυνατή η εφαρμογή σε αυτούς παρεκκλίσεων σύμφωνα με το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος για τους λόγους που αναφέρθηκαν στο σημείο 42.

(46) Σε αυτά τα επιχειρήματα προστέθηκε μια ενημερωμένη εκδοχή του πίνακα που αναφέρεται στο σημείο 42 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης. Στη νέα εκδοχή του πίνακα η στήλη με τους φόρους χωρίστηκε σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης και σε ΦΠΑ. Βάσει του νέου πίνακα, την εξεταζόμενη περίοδο η διάρθρωση των τιμών ήταν η εξής (αυτή τη φορά τα δεδομένα εκφράζονται σε ευρώ ανά 1 000 Λίτρα):

	Τιμή παραγωγής	ΦΠΑ	Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης	Τιμή κατανάλωσης
1999	219,83	123,5	397,67	741
2000	344,35	144,1	375,92	864,33
2001	313,4	136,7	370,11	820,22
2002	293,31	139,7	405,24	838,26
2003	314,37	143,5	403,21	861,1
2004	355,01	151,6	403,21	909,86

(47) Οι ιταλικές αρχές υπογραμμίζουν ότι την περίοδο από το 1999 έως το 2004 οι τιμές κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης δεν σταμάτησαν να αυξάνονται, με εξαίρεση τη μικρή μείωση που σημειώθηκε την περίοδο 2000 και 2001. Ακολουθεί επομένως η επανάληψη των επιχειρημάτων που ήδη αναπτύχθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 42 και 43.

(48) Όσον αφορά την αιτιολόγηση του μέτρου από τη σκοπιά του ιταλικού φορολογικού συστήματος, οι ιταλικές αρχές διευκρινίζουν ότι στην Ιταλία οι ποσότητες καυσίμων που απηλλάγησαν μοιράστηκαν με βάση την επιφάνεια, την ποιότητα των καλλιεργειών και την ύπαρξη γεωργικών εξαρτημάτων που χρησιμοποιούνται πραγματικά. Άρα, μπορεί να θεωρηθεί ότι η απαλλαγή υπολογίστηκε ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας και, στην περίπτωση των καλλιεργειών σε θερμοκήπιο, με τρόπο αναλογικό διότι αυτό το είδος καλλιέργειας εξαρτάται άμεσα από το πετρέλαιο και χαρακτηρίζεται από συνθήκες παραγωγής εντελώς διαφορετικές από αυτές των υπαίθριων καλλιεργειών. Επιπλέον, η απαλλαγή δεν ευνοεί ένα μόνο προϊόν, επειδή εφαρμόζεται σε όλες τις καλλιέργειες σε θερμοκήπιο και οι καλλιέργειες σε θερμοκήπιο μπορούν να θεωρηθούν ως διαδεδομένη πρακτική σε όλον τον αγροτικό τομέα.

(49) Όσον αφορά γενικότερα την εφαρμοσιμότητα του άρθρου 87, παράγραφος 1, της συνθήκης, οι ιταλικές αρχές θεωρούν ότι δεν ευσταθούν οι όροι της προαναφερθείσας παραγράφου δεδομένου ότι οι απαλλαγές δεν είναι ούτε επιλεκτικές, ούτε τέτοιες ώστε να νοθεύεται ο ανταγωνισμός.

(50) Όσον αφορά την επιλεξιμότητα, οι ιταλικές αρχές αναφέρονται στην απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-233/04 ([9]). Στην εκτίμηση (σημείο 86) το Δικαστήριο όρισε: «Από την άποψη της εφαρμογής του άρθρου 87 ΕΚ, δεν έχει σημασία αν η κατάσταση του προσώπου που τεκμαίρεται ότι ωφελείται από το μέτρο βελτιώθηκε ή επιδεινώθηκε σε σχέση με το προϊσχύσαν δίκαιο ή αν, αντίθετα, δεν υπέστη καμία διαχρονική μεταβολή. Το μόνο που πρέπει να εξακριβωθεί είναι αν, στο πλαίσιο δεδομένου νομικού καθεστώτος, ένα κρατικό μέτρο μπορεί να ευνοήσει "ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής", υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ έναντι άλλων επιχειρήσεων που τελούν σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση, ενόψει του σκοπού που επιδιώκεται με το οικείο μέτρο».

(51) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές η απαλλαγή που εφαρμόστηκε στο πετρέλαιο που χρησιμοποιείται σε προστατευόμενο περιβάλλον στο οποίο πραγματοποιείται η καλλιέργεια αγροτικών προϊόντων δεν δημιουργεί διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων που βρίσκονται στην ίδια πραγματική και νομική κατάσταση, ούτε μεταξύ των παραγωγών, διότι όλες οι επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως των αγαθών που παράγουν, μπορούν να επωφεληθούν από την απαλλαγή όταν εφοδιάζονται με πετρέλαιο για τις καλλιέργειες σε θερμοκήπιο.

(52) Όσον αφορά την ικανότητα νόθευσης του ανταγωνισμού, οι ιταλικές αρχές αναφέρονται στην απόφαση C(2008) 1105 της Επιτροπής, η οποία αναφέρει στο σημείο 43: «Οι πλήρεις και μερικές απαλλαγές που παραχώρησε το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ έχουν τους ίδιους στόχους με τα μέτρα της Οδηγίας 2003/96/Εκ και έχουν αρκετά μικρότερη βαρύτητα, επομένως θα μπορούσαμε να πούμε, αναλογικά, ότι δεν ενδέχεται να νοθεύσουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό».

(53) Οι ιταλικές αρχές προσθέτουν επιπλέον ότι στο σημείο 32 της ίδιας απόφασης η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό το είδος μέτρων, που συνδέεται με τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται στην πρωτογενή αγροτική παραγωγική διαδικασία, δεν νοθεύει παράνομα τον ανταγωνισμό, δεδομένου του μικρού μεγέθους των αγροτικών επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πάνω από το 60 % των επιχειρήσεων διαθέτουν λιγότερα από 5 εκτάρια χρησιμοποιούμενης αγροτικής επιφάνειας). Ξεκινώντας από αυτή τη θεώρηση υπογραμμίζουν ότι, βάσει του προαναφερθέντος κριτηρίου σχετικά με το μέγεθος, οι εν λόγω απαλλαγές δύσκολα θα μπορούσαν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, καθώς περίπου το 80 % των ιταλικών αγροτικών επιχειρήσεων διαθέτει λιγότερα από 5 εκτάρια χρησιμοποιούμενης αγροτικής επιφάνειας.

(54) Σύμφωνα με ένα άλλο επιχείρημα των ιταλικών αρχών, η ποσότητα του πετρελαίου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη θέρμανση 1 m^3 θερμοκηπίου είναι μόλις 2 λίτρα. Επιπλέον, βάσει μιας μελέτης του Enama (Εθνικός Οργανισμός για την Εκβιομηχάνιση της Γεωργίας) για την κατανάλωση πετρελαίου σε 14 από τις 20 ιταλικές περιφέρειες το πετρέλαιο που χρησιμοποιήθηκε στα θερμοκήπια (167 436 001 λίτρα) αποτέλεσε μόνον το 11,77 % της κατανάλωσης αγροτικού πετρελαίου το 2002 και το 10,67 % το 2003.

(55) Οι ιταλικές αρχές, αφού παρείχαν αυτές τις διευκρινίσεις για να υποστηρίξουν τη θέση τους σύμφωνα με την οποία οι εν λόγω απαλλαγές δεν περιέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΚ, επιβεβαιώνουν τον οριζόντιο χαρακτήρα των απαλλαγών, επιμένουν στο γεγονός ότι όλοι οι παραγωγοί θα μπορούσαν να επωφεληθούν από αυτές, εάν ασχολούνταν με την καλλιέργεια σε θερμοκήπια, και υπογραμμίζουν ότι το κριτήριο της απαγορεύσεως των διακρίσεων δεν μπορεί να εφαρμοστεί αναδρομικά, για λόγους σύννομης αξιοπιστίας και ορθότητας του δικαίου.

Χ. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

(56) Η παρούσα απόφαση αφορά, από τη μια πλευρά, τη διαφορά ανάμεσα στις απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που εφαρμόζονται στο πετρέλαιο θέρμανσης των θερμοκηπίων και από την άλλη, τις απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που εφαρμόζονται στο πετρέλαιο κίνησης.

(57) Λαμβάνοντας υπόψη τα επιχειρήματα που παρουσίασαν οι ιταλικές αρχές στις απαντήσεις τους στις κινήσεις της διαδικασίας, πρέπει να εξετάσουμε καταρχάς, εάν το καθεστώς περιέχει στοιχεία κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΚ.

(58) Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, της συνθήκης, οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

(59) Το υπό εξέταση καθεστώς αντιστοιχεί σε αυτόν τον ορισμό όχι μόνο επειδή χρηματοδοτείται με κρατικούς πόρους (το κράτος, παρέχοντας απαλλαγές από ειδικούς φόρους κατανάλωσης, δεν λαμβάνει συγκεκριμένα έσοδα που διαφορετικά θα μπορούσε να εισπράξει), αλλά και επειδή ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις (τις επιχειρήσεις του αγροτικού τομέα και συγκεκριμένα αυτές που χρησιμοποιούν τα θερμοκήπια) και επειδή μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δεδομένης της θέσης που κατέχει η Ιταλία στην αγροτική παραγωγή σε θερμοκήπια (για παράδειγμα, όσον αφορά την επιφάνεια των θερμοκηπίων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή φρέσκων λαχανικών, το 2000 και το 2003 η Ιταλία κατείχε τη δεύτερη θέση ανάμεσα στις χώρες παραγωγούς της Ένωσης. Το 2000 και το 2001 η Ιταλία ήταν ο πρώτος παραγωγός λαχανικών στην Ένωση και, τέλος, την περίοδο στην οποία αναφέρονται οι διαδικασίες που κινήθηκαν η Ιταλία ήταν η δεύτερη ευρωπαϊκή χώρα όσον αφορά την επιφάνεια που χρησιμοποιήθηκε σε καλλιέργειες σε θερμοκήπιο).

([9]) Πρωτοδικείο, απόφαση της 10ης Απριλίου 2008, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή σελ. II-00591.

(60) Κατά τη διάρκεια της εξέτασης του φακέλου οι ιταλικές αρχές παρέθεσαν μια σειρά επιχειρημάτων για να υπερασπίσουν τη θέση τους σύμφωνα με την οποία το καθεστώς δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης:

— βάσει της πολιτικής συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ του Συμβουλίου και της Επιτροπής στο Συμβούλιο του ECOFIN της 19ης Μαρτίου 2003 οι παρεκκλίσεις από το γενικό [φορολογικό] καθεστώς ή οι διαφοροποιήσεις μέσα σε αυτό που δικαιολογούνται από τη φύση ή από τα γενικά χαρακτηριστικά του φορολογικού καθεστώτος δεν περιέχουν κρατικές ενισχύσεις. Επιπλέον, στην Ιταλία οι απαλλαγές εντάσσονται στη λογική του ιταλικού φορολογικού συστήματος διότι ισχύουν για όλες τις καλλιέργειες σε θερμοκήπιο και διότι οι ποσότητες του καυσίμου που απαλλάχθηκαν από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης μοιράστηκαν ανάλογα με τη δραστηριότητα που ασκείται,

— βάσει των εκτιμήσεων και των διαθέσιμων στοιχείων, το καθεστώς υπό εξέταση δεν «ζημιώνει τη σωστή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και δεν προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού» (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 30 και 31),

— οι απαλλαγές δεν είναι ούτε επιλεκτικές ούτε τέτοιας φύσης ώστε να νοθεύουν τον ανταγωνισμό.

(61) Πρέπει καταρχάς να υπογραμμίσουμε ότι δεν μπορεί καμία πολιτική συμφωνία να τροποποιήσει την αρχή της ενίσχυσης, η οποία ορίζεται με αντικειμενικό τρόπο από τη συνθήκη.

(62) Όσον αφορά το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο οι απαλλαγές θα μπορούσαν ενδεχομένως να δικαιολογηθούν από τη φύση ή από τα γενικά χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι συγκεκριμένες απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, οι οποίες περιορίζονται σε ένα είδος παραγωγής –εν προκειμένω, στην καλλιέργεια σε θερμοκήπια, η οποία επωφελήθηκε μεγαλύτερων απαλλαγών σε σχέση με τις υπαίθριες καλλιέργειες–, δεν μπορούν να δικαιολογηθούν από τη φύση και τη λογική του ιταλικού φορολογικού συστήματος, δεδομένου ότι το κοινοτικό δίκαιο υποχρεώνει τα κράτη μέλη, κατ' αρχήν, να επιβάλλουν συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης ([10]). Η ίδια άποψη ισχύει όταν το κοινοτικό δίκαιο δεν ορίζει την παραχώρηση απαλλαγών αυτού του είδους. Το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο οι απαλλαγές ισχύουν για όλες τις καλλιέργειες σε θερμοκήπιο δεν ταιριάζει με την υπόθεση αυτή διότι ολόκληροι τομείς της αγροτικής παραγωγής επωφελήθηκαν χαμηλότερων απαλλαγών από αυτές που δόθηκαν στους καλλιεργητές που χρησιμοποιούν τα θερμοκήπια και εάν οι ποσότητες καυσίμων μοιράστηκαν ανάλογα με τη δραστηριότητα που ασκείται, όπως ισχυρίζονται οι ιταλικές αρχές, η λογική του φορολογικού συστήματος θα επέβαλλε την ίδια απαλλαγή για όλες τις δραστηριότητες που βασίζονται στη χρήση του πετρελαίου.

(63) Το ζήτημα της επιλεξιμότητας αντιμετωπίστηκε ήδη στην αιτιολογική σκέψη 58 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης. Η Επιτροπή παρατηρεί σχετικά με την αναφορά στην απόφαση της υπόθεσης T 233-04, από τη σκοπιά των αιτιολογικών σκέψεων 25 και 26 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, ότι οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια επωφελήθηκαν ωστόσο σημαντικότερων απαλλαγών, εάν είναι αλήθεια ότι οι επιχειρήσεις του αγροτικού τομέα, που χρησιμοποιούν πετρέλαιο, μπόρεσαν να επωφεληθούν απαλλαγών. Όλες οι επιχειρήσεις βρίσκονταν σε ανάλογη πραγματική κατάσταση από τη στιγμή που χρησιμοποιούσαν πετρέλαιο στην παραγωγή και επομένως τους αφορούσε στον ίδιο βαθμό ο στόχος του μέτρου, δηλαδή η μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της αύξησης της τιμής των πετρελαιοειδών, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος τους. Το γεγονός ότι σε ανάλογη κατάσταση ορισμένοι μπόρεσαν να επωφεληθούν μεγαλύτερων απαλλαγών από άλλους αποδεικνύει ότι το καθεστώς διαθέτει ένα στοιχείο επιλεκτικότητας.

(64) Όσον αφορά το θέμα σύμφωνα με το οποίο το καθεστώς δεν βλάπτει την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και δεν συνεπιφέρει στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή απορρίπτει τα επιχειρήματα των ιταλικών αρχών. Πράγματι:

— η απόφαση στην οποία αναφέρονται οι ιταλικές αρχές στο σημείο 52 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης συμπεραίνει ότι υφίσταται μια κρατική ενίσχυση που είναι δυνατόν να εγκριθεί βάσει της παρέκκλισης που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ), της συνθήκης. Η παρέκκλιση αυτή δεν μπορεί ωστόσο να χρησιμοποιηθεί για να αποδειχθεί η απουσία στοιχείων κρατικής ενίσχυσης στο υπό εξέταση καθεστώς (η άποψη αυτή ισχύει και για το επιχείρημα που υποστήριξαν οι ιταλικές αρχές και που αναπτύχθηκε στην αιτιολογική σκέψη 53 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης),

— τα δεδομένα που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 54 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης δεν είναι πλήρη (14 από τις 20 περιφέρειες) και δεν υπάρχει τίποτε που να επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι είναι ενδεικτικά: δεν είναι δυνατόν να συμπεράνουμε, πράγματι, ότι οι περιφέρειες για τις οποίες παρέχονται δεδομένα αντιστοιχούν στις περιφέρειες στις οποίες οι καλλιέργειες σε θερμοκήπιο είναι περισσότερο διαδεδομένες. Επιπλέον, τα δεδομένα που αφορούν την κατανάλωση στον αγροτικό τομέα δείχνουν ότι το πετρέλαιο αποτελεί ένα σημαντικό μέσο της αγροτικής παραγωγής. Σε κάθε περίπτωση, αρκεί η ενίσχυση να δυναμώνει την ανταγωνιστική θέση μιας επιχείρησης σε σχέση με τη θέση άλλων ανταγωνιστριών επιχειρήσεων στις διακοινοτικές συναλλαγές, ώστε η ίδια ενίσχυση να μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού και να νοθεύσει τις διακοινοτικές συναλλαγές ([11]). Αυτό συμβαίνει στην υπό εξέταση υπόθεση, καθόσον η απαλλαγή που παραχωρήθηκε ευνοεί τις ιταλικές επιχειρήσεις που καλλιεργούν αγροτικά προϊόντα σε θερμοκήπιο έναντι των επιχειρήσεων των άλλων κρατών μελών που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα.

(65) Οι ιταλικές αρχές ισχυρίστηκαν επίσης, απαντώντας στην πρώτη κίνηση της διαδικασίας, ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, αλλά πρέπει να εξεταστούν από τη σκοπιά των διατάξεων των οδηγιών 92/81/ΕΟΚ και 2003/96/ΕΚ. Οι ιταλικές αρχές έβγαλαν αυτό το συμπέρασμα από το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο η ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων θα αποκλειόταν απλώς από το γεγονός ότι μια ευρωπαϊκή οδηγία προβλέπει τη δυνατότητα της παραχώρησης απαλλαγών από τους φόρους. Το επιχείρημα αυτό επαναλήφθηκε στην απάντηση στην εντολή υποβολής πληροφοριών που τους διαβιβάστηκε.

([10]) Απόφαση 2006/323/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 119 της 4.5.2006, σ. 12).

([11]) ΔΕΚ, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1980, Philip Morris, υπόθεση 730/79.

(66) Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται το επιχείρημα αυτό. Η οδηγία 92/81/ΕΟΚ διευκρινίζει πράγματι, στην έκτη αιτιολογική σκέψη, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν προαιρετικά άλλες (…) απαλλαγές (…), με τον όρο ότι αυτό δεν προκαλεί στρέβλωση του ανταγωνισμού. Το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας ορίζει επιπλέον ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν πλήρεις ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις «με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων». Η οδηγία 92/81/ΕΟΚ, αναφερόμενη στην ύπαρξη κινδύνου στρέβλωσης του ανταγωνισμού, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο οι απαλλαγές να μπορούν να συνιστούν κρατικές ενισχύσεις. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι αρμοδιότητες της Επιτροπής σε ό,τι αφορά τις κρατικές ενισχύσεις χορηγούνται κατευθείαν από τη συνθήκη και ότι αυτές οι αρμοδιότητες δεν είναι δυνατόν να περιοριστούν από μια οδηγία, σκοπός της οποίας είναι η εναρμόνιση ενός φόρου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

(67) Επιπλέον, η οδηγία 2003/96/ΕΚ επισημαίνει, στις αιτιολογικές σκέψεις 15 και 24, ότι τα μέτρα που στοχεύουν στη δημιουργία διαφορετικών ποσοστών φόρου πρέπει να συμφωνούν με τους κανονισμούς που ρυθμίζουν την εσωτερική αγορά και τον ανταγωνισμό για να μην προκαλείται στρέβλωση του ανταγωνισμού. Η υποχρέωση της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 26 της ίδιας οδηγίας, το οποίο εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι τα εν λόγω μέτρα μπορούν να αποτελούν κρατικές ενισχύσεις και πρέπει, σε αυτή την περίπτωση, να γνωστοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88, παράγραφος 3, της συνθήκης ΕΚ. Το προαναφερθέν άρθρο ορίζει ρητά ότι οι πληροφορίες που κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας δεν απαλλάσσουν τα κράτη μέλη από την υποχρέωση της γνωστοποίησης που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

(68) Τέλος, οι ίδιες οι ιταλικές αρχές ισχυρίζονται (πρβ. αιτιολογική σκέψη 39 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης), ότι η εφαρμογή των απαλλαγών δημιουργεί στρέβλωση του ανταγωνισμού, στοιχείο που χαρακτηρίζει μια κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

(69) Λαμβάνοντας υπόψη όλες αυτές τις εκτιμήσεις, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι απαλλαγές από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο του υπό εξέταση καθεστώτος αποτελούν κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

(70) Ωστόσο, στις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφοι 2 και 3, της συνθήκης, ορισμένα μέτρα είναι δυνατόν να θεωρηθούν, κατά παρέκκλιση, συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά.

(71) Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται από το άρθρο 87, παράγραφος 2, της συνθήκης, και αφορούν τις ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα που παραχωρούνται στους μεμονωμένους καταναλωτές, τις ενισχύσεις που στοχεύουν την αντιμετώπιση ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές ή από άλλα έκτακτα γεγονότα, καθώς και τις ενισχύσεις που παραχωρούνται στην οικονομία ορισμένων περιφερειών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας δεν είναι εφαρμόσιμες εν προκειμένω, όποιοι και αν είναι οι δικαιούχοι του καθεστώτος.

(72) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρεκκλίσεις που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο α), της συνθήκης, και που σχετίζονται με την ανάπτυξη συγκεκριμένων περιφερειών, δεν εφαρμόζονται στο υπό εξέταση καθεστώς, διότι το καθεστώς αυτό δεν περιλαμβάνει ενισχύσεις που στοχεύουν στο να ευνοήσουν την οικονομική ανάπτυξη συγκεκριμένων περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι εξαιρετικά χαμηλό ή στις οποίες υπάρχει μια σοβαρή μορφή υποαπασχόλησης.

(73) Όσον αφορά την παρέκκλιση που αναφέρεται στο άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο β), της συνθήκης, αρκεί να διαπιστωθεί ότι το φορολογικό καθεστώς δεν αποτελεί ένα σημαντικό σχέδιο για το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον και δεν στοχεύει στην αποκατάσταση μιας σοβαρής διαταραχής της ιταλικής οικονομίας. Η ενίσχυση, επιπλέον, δεν στοχεύει καν στην προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, σύμφωνα με την παρέκκλιση που προβλέπεται από το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο δ), της Συνθήκης.

(74) Συνεπώς, η μοναδική παρέκκλιση που θα μπορούσε κανείς να επικαλεστεί είναι αυτή που προβλέπεται από το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ), της Συνθήκης, βάσει της οποίας είναι δυνατόν να θεωρούνται συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που προορίζονται για τη διευκόλυνση ορισμένων δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιφερειών, πάντοτε με τον όρο ότι δεν νοθεύουν τις συνθήκες των συναλλαγών ενάντια στο κοινό συμφέρον.

(75) Δεδομένου ότι οι ενισχύσεις που αφορούν το υπό εξέταση καθεστώς είναι μη κοινοποιημένες ενισχύσεις, η συμβατότητά τους με την κοινή αγορά πρέπει να αναλυθεί από τη σκοπιά των κανόνων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις και που ίσχυαν όταν παραχωρήθηκαν οι υπό εξέταση ενισχύσεις, όπως διευκρινίζει η ανακοίνωση της Επιτροπής που αφορά τον καθορισμό των κανόνων που εφαρμόζονται στην εκτίμηση των κρατικών ενισχύσεων που παραχωρούνται παράνομα ([12]).

(76) Παρά το γεγονός ότι το σημείο 172 των νέων κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών του 2007-2013 ([13]) για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας θεωρεί συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ), της συνθήκης, ορισμένες παράνομες ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν μετά τη θέση σε ισχύ της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, αυτό ισχύει μόνον στην περίπτωση που οι όροι αυτής της οδηγίας τηρήθηκαν και στην περίπτωση που δεν υπήρξε καμία διαφοροποίηση στον αγροτικού τομέα. Το ίδιο ισχύει και για τις ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν παράνομα βάσει της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ.

(77) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ «Τα κράτη μέλη επιβάλλουν στα πετρελαιοειδή ειδικό φόρο κατανάλωσης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία». Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου διευκρινίζεται ότι τα κράτη μέλη ορίζουν τα ποσοστά των φόρων που εφαρμόζουν σύμφωνα με την οδηγία 92/82/ΕΟΚ για την προσέγγιση των συντελεστών των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ([14]).

([12]) ΕΕ C 119 της 22.5.2002, σ. 22.
([13]) ΕΕ C 319 της 27.12.2006, σ. 1.
([14]) Το ποσό των ειδικών φόρων κατανάλωσης επί του πετρελαίου που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των θερμοκηπίων αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 43.

(78) Η οδηγία 92/82/ΕΟΚ προβλέπει στο άρθρο 5, παράγραφος 2, έναν ειδικό φόρο κατανάλωσης επί του πετρελαίου που αντιστοιχεί σε 18 ECU ανά 1 000 λίτρα, εάν το πετρέλαιο χρησιμοποιείται σε σταθερούς κινητήρες, στις εγκαταστάσεις και στα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στα εργοτάξια οικοδομών, στα δημόσια έργα και στα τεχνικά έργα, ή για τα οχήματα που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν εκτός του οδικού δικτύου ή που δεν έλαβαν έγκριση για να κυκλοφορούν κυρίως στο δημόσιο οδικό δίκτυο.

(79) Η Οδηγία 92/81/ΕΟΚ διευκρινίζει στο άρθρο 2, παράγραφος 2, ότι «Τα πετρελαιοειδή που δεν εμπίπτουν σε αυτά για τα οποία η οδηγία 92/82/ΕΟΚ ορίζει το επίπεδο του ειδικού φόρου κατανάλωσης υπόκεινται στον ειδικό φόρο κατανάλωσης, εάν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, εάν πρόκειται να πωληθούν ή εάν χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κίνησης ή θέρμανσης. Ο συντελεστής του εφαρμοστέου φόρου καθορίζεται, ανάλογα με τη χρήση, με βάση το συντελεστή που εφαρμόζεται στο ισοδύναμο καύσιμο θέρμανσης ή καύσιμο κινητήρων». Το ποσό των 13 ευρώ που αναφέρουν οι ιταλικές αρχές στο σημείο 43 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, είναι το ποσό του ειδικού φόρους κατανάλωσης που εφαρμόζεται στο αντίστοιχο καύσιμο θέρμανσης ή στο καύσιμο κινητήρων, με άλλα λόγια πρόκειται για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης για το βαρύ πετρέλαιο που ορίστηκε στα 13 ευρώ ανά 1 000 κιλά από το άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας.

(80) Το άρθρο 8, παράγραφος 2, της Οδηγίας 92/81/ΕΟΚ προβλέπει ωστόσο ότι «με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν πλήρεις ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης για τα πετρελαιοειδή τα οποία χρησιμοποιούνται υπό φορολογικό έλεγχο […] αποκλειστικά στη γεωργία, τη δενδροκομία, τη δασοκομία και την ποτάμια ή λιμναία ιχθυοκαλλιέργεια».

(81) Σύμφωνα με την οδηγία 2003/96/ΕΚ, που εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2004 ([15]), ο ελάχιστος συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης επί του πετρελαίου θέρμανσης ορίζεται στα 21 ευρώ ανά 1 000 λίτρα (άρθρο 9 της οδηγίας σε συνδυασμό με τον πίνακα Γ του παραρτήματος Ι). Η οδηγία αυτή περιέχει επιπλέον μια διάταξη ανάλογη με αυτή του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ, στο άρθρο 15, παράγραφος 3, σύμφωνα με την οποία «τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν μηδενικό επίπεδο φορολογίας στα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται στη γεωργία, τις καλλιέργειες οπωροκηπευτικών, τις ιχθυοκαλλιέργειες και τη δασοκομία».

(82) Σύμφωνα με τις δύο προαναφερθείσες οδηγίες ήταν επομένως δυνατή η παραχώρηση ολικών απαλλαγών από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Ωστόσο, δεδομένου ότι το καθεστώς των υπό εξέταση ενισχύσεων προκαλεί τη διαφοροποίηση ανάμεσα στις απαλλαγές από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης που ευνοεί ορισμένες γεωργικές επιχειρήσεις δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά από τη σκοπιά του σημείου 172 των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας 2007-2013 ([16]).

(83) Καθόλη την περίοδο που αποτελεί αντικείμενο των δύο διαδικασιών που κινήθηκαν σε σχέση με τις απαλλαγές από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης (από τον Οκτώβριο του 2000 έως την 31η Δεκεμβρίου του 2004 - βλ. αιτιολογικές σκέψεις 25 και 27), οι κανόνες που εφαρμόζονταν στις κρατικές ενισχύσεις ήταν αυτοί που περιείχαν οι κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις στον αγροτικό τομέα ([17]) (κατωτέρω, οι κατευθυντήριες γραμμές του αγροτικού τομέα του 2000).

(84) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση τους (πλήρεις απαλλαγές από τους φόρους κατανάλωσης), οι ενισχύσεις αποτελούν μονομερείς κρατικές ενισχύσεις που στοχεύουν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των παραγωγών και δεν συμβάλλουν με κανέναν τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι οι ιταλικές αρχές στις συμπληρωματικές πληροφορίες που υπέβαλαν εξηγούν ότι η παραχώρηση των ενισχύσεων δικαιολογείται από την αύξηση των τιμών του πετρελαίου (βλ. αιτιολογική σκέψη 39 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης).

(85) Σύμφωνα με το σημείο 3.5 των κατευθυντήριων γραμμών του 2000 για τον αγροτικό τομέα, τέτοιου είδους ενισχύσεις θεωρούνται λειτουργικές ενισχύσεις και είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

(86) Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2000 δέχονται, ωστόσο, στο σημείο 5.5 μια εξαίρεση από τις διατάξεις του σημείου 3.5 για τις περιβαλλοντικές λειτουργικές ενισχύσεις.

(87) Στο σημείο 5.5.4 των κατευθυντήριων γραμμών του 2000 για τον αγροτικό τομέα, συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην ειδική περίπτωση των μερικών ή ολικών απαλλαγών από τους περιβαλλοντικούς φόρους. Σε αυτό το σημείο των κατευθυντήριων γραμμών η Επιτροπή, αφού εξέθεσε συγκεκριμένες επιφυλάξεις, ισχυρίστηκε ότι αυτό το είδος των ενισχύσεων είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό με τους ακόλουθους σωρευτικούς όρους:

— εάν πρόκειται για προσωρινές ενισχύσεις μέγιστης διάρκειας πέντε ετών και ελαττούμενες,

— εάν είναι δυνατό να αποδειχτεί ότι είναι αναγκαίες για να αντισταθμιστεί μια απώλεια στον τομέα του ανταγωνισμού σε διεθνές επίπεδο,

— εάν το καθεστώς των ενισχύσεων αποτελεί πραγματικό κίνητρο για τη μείωση των εν λόγω μέσων παραγωγής.

(88) Στην υπό εξέταση υπόθεση η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι ενισχύσεις δεν είναι ελαττούμενες διότι, από τη σκοπιά των διαφόρων άρθρων των δημοσιονομικών νόμων που προέβλεψαν τις απαλλαγές από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης, η απαλλαγή είναι μερική έως την 31η Δεκεμβρίου 2000 και κατόπιν ολική για όλες τις περιόδους της αιτιολογικής σκέψης 27 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης. Επιπλέον, οι ενισχύσεις δεν ήταν προσωρινές διότι, εάν εξαιρεθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2001, οι απαλλαγές ήταν ουσιαστικά μόνιμες για όλη την εν λόγω περίοδο. Οι ιταλικές αρχές έκαναν βέβαια αναφορά στην ύπαρξη μιας ευαίσθητης κατάστασης σχετικά με τον ανταγωνισμό (βλ. αιτιολογική σκέψη 42 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης), αλλά δεν παρείχαν δεδομένα που να αποδεικνύουν την απώλεια της ανταγωνιστικότητας. Τέλος, δεν φαίνεται πιθανό ότι το καθεστώς απαλλαγών, το οποίο εξ ορισμού καθιστά τα καύσιμα φθηνότερα, μπορεί να παροτρύνει τους δικαιούχους να μειώσουν τη χρήση των εν λόγω μέσων παραγωγής (είτε πρόκειται για τα θερμοκήπια είτε, κατ' επέκταση, για τα ίδια τα καύσιμα, εάν θεωρηθούν ως μέσα παραγωγής).

([15]) Εκτός συγκεκριμένων διατάξεων που δεν σχετίζονται με την υπό εξέταση υπόθεση.

([16]) Πρβ. σημείωση 13.

([17]) ΕΕ C 28 της 1.2.2000, σ. 2.

(89) Επομένως, οι υπό εξέταση κρατικές ενισχύσεις δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι δικαιολογούνται αποκλειστικά από τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών του 2000 για τον αγροτικό τομέα οι οποίες επιτρέπουν να θεωρούνται συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά οι απλές λειτουργικές ενισχύσεις.

(90) Υπό αυτές τις συνθήκες, οι κατευθυντήριες γραμμές του 2000 προβλέπουν επίσης, στο σημείο 5.6.2, τη δυνατότητα να πραγματοποιηθεί εξέταση των ενισχύσεων ανά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που εκτίθενται στο κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

(91) Λαμβάνοντας υπόψη την περίοδο στην οποία αναφέρονται οι δύο διαδικασίες, οι κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εξέταση του συμβιβάσιμου των υπό εξέταση ενισχύσεων είναι οι εξής:

— για την περίοδο από τις 3 Οκτωβρίου 2000 έως τις 2 Φεβρουαρίου 2001, το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος που ίσχυε από το 1994 (κατόπιν του πλαισίου του 1994) ([18]),

— για την περίοδο από τις 03.02.01 έως τις 31.12.04, το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος που ίσχυε από το 2001 (κατόπιν του πλαισίου του 1994) ([19]),

(92) Σύμφωνα με τις διατάξεις του πλαισίου του 1994 (σημείο 3.4), η Επιτροπή μπορεί να παρεκκλίνει από την αρχή της απαγόρευσης των λειτουργικών ενισχύσεων με την προϋπόθεση ότι οι ενισχύσεις αυτές έχουν ως μοναδικό σκοπό την αντιστάθμιση του επιπρόσθετου κόστους σε σχέση με το κόστος της παραδοσιακής παραγωγής, είναι προσωρινές και σε γενικές γραμμές ελαττούμενες και αποτελούν κίνητρο για τη μείωση της μόλυνσης ή για την ταχεία εισαγωγή αποτελεσματικότερων μεθόδων χρήσης των πόρων.

(93) Το ίδιο σημείο (3.4) διευκρινίζει ότι η προσωρινή απαλλαγή από την καταβολή νέων περιβαλλοντικών φόρων μπορεί να εκχωρηθεί, εάν κρίνεται αναγκαία, για να αντισταθμιστούν οι απώλειες σε ανταγωνιστικότητα στο διεθνές επίπεδο. Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η ανταπόδοση που οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει να παρέχουν υπό τη μορφή της μείωσης της μόλυνσης. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και στις φορολογικές απαλλαγές που ορίζονται από μια κοινοτική νομοθετική πράξη.

(94) Εκτός από το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στην ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από τη σκοπιά του σημείου 5.5.4 των κατευθυντήριων γραμμών του 2000 για τον αγροτικό τομέα, οι ενισχύσεις δεν είναι ούτε προσωρινές, ούτε ελαττούμενες, ούτε περιέχουν κάποιο κίνητρο, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι στις πληροφορίες που διαθέτει τίποτε δεν αποδεικνύει ότι οι ενισχύσεις περιορίζονται αυστηρώς στην αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους της παραγωγής σε σχέση με το κόστος της παραδοσιακής παραγωγής. Επομένως, οι ενισχύσεις δεν πληρούν τους όρους που αναφέρονται στο σημείο 92 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, οι οποίοι θα επέτρεπαν να θεωρηθούν οι εν λόγω ενισχύσεις συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

(95) Επιπλέον, στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν αρμόζουν οι όροι που αναφέρονται στο σημείο 93 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, διότι οι ενισχύσεις δεν αφορούν νέους φόρους (οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης υφίσταντο πριν από την περίοδο στην οποία αναφέρονται οι δύο διαδικασίες: παραδείγματος χάρη, το άρθρο 24, εδάφιο 3, του νόμου 388, της 23ης Δεκεμβρίου 2000 που εισάγει την πλήρη απαλλαγή για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως τις 30 Ιουνίου 2001 κάνει αναφορά στο νόμο 662 του 1996 ο οποίος ήδη αφορούσε ειδικούς φόρους κατανάλωσης και παρέπεμπε στο νομοθετικό διάταγμα 504/1995, το οποίο διαθέτει το ενιαίο κείμενο των νομοθετικών διατάξεων που αφορούν τους φόρους επί της παραγωγής και επί της κατανάλωσης). Η Επιτροπή παρατηρεί σχετικά με το θέμα αυτό ότι οι ιταλικές αρχές δεν αμφισβήτησαν τη φύση του «υφιστάμενου φόρου» των υπό εξέταση φόρων. Επιπλέον δεν υποστήριξαν ποτέ ότι οι εν λόγω φόροι ορίστηκαν πρόσφατα (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 40 και 45 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης).

(96) Οι ενισχύσεις αυτές δεν είναι δυνατόν επομένως να κηρυχθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά βάσει των διατάξεων του πλαισίου του 1994.

(97) Το πλαίσιο του 2001 πραγματοποιεί έναν διαχωρισμό μεταξύ των νέων φόρων (σημείο 51.1) και των υφιστάμενων φόρων (σημεία 51.2 και 52).

(98) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης που αποτέλεσαν αντικείμενο απαλλαγών πρέπει να θεωρηθούν υφιστάμενοι φόροι την υπό εξέταση περίοδο, διότι, εκτός από τις εκτιμήσεις που αναπτύχθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 95 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, οι απαλλαγές αποφασίστηκαν χρόνο με το χρόνο στους διάφορους δημοσιονομικούς νόμους και όχι σε έναν οποιοδήποτε νόμο που υιοθετήθηκε με αυτόματες παρεκκλίσεις οποιαδήποτε στιγμή της υπό εξέταση περιόδου. Επιπλέον, όπως παρατήρησε ήδη η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 95 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, οι ιταλικές αρχές δεν αμφισβήτησαν τη φύση των «υφιστάμενων φόρων» των υπό εξέταση φόρων και δεν υποστήριξαν ποτέ ότι οι εν λόγω φόροι ορίστηκαν πρόσφατα.

(99) Το σημείο 51.2 του πλαισίου του 2001, όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 40 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, προβλέπει τη δυνατότητα της εφαρμογής στους υφιστάμενους φόρους των όρων έγκρισης που εφαρμόζονται στους νέους φόρους, οι οποίοι αναφέρονται στο σημείο 51.1, εάν πληρούνται σωρευτικά οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

— ο εν λόγω φόρος πρέπει να έχει σημαντική θετική επίδραση σε ό,τι αφορά την προστασία του περιβάλλοντος,

([18]) ΕΕ C 72 της 10.3.1994, σ. 3.
([19]) Πρβ. σημείωση 5.

— οι παρεκκλίσεις υπέρ των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων πρέπει να αποφασιστούν τη στιγμή της υιοθέτησης του φόρου ή πρέπει να είναι αναγκαίες εξαιτίας μιας σημαντικής αλλαγής των οικονομικών συνθηκών, η οποία θέτει τις επιχειρήσεις σε μια ιδιαίτερα δύσκολη θέση σχετικά με τον ανταγωνισμό. Στην τελευταία υπόθεση το ποσό της φορολογικής μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί την αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων που προκύπτουν από την αλλαγή των οικονομικών συνθηκών. Όταν η αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων σταματήσει, πρέπει να σταματήσει και η φορολογική ελάφρυνση.

(100) Η Επιτροπή μπορεί να αποδεχθεί ότι ένας φόρος, όπως είναι ο ειδικός φόρος κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής του πετρελαίου, μπορεί να οδηγήσει τους χρήστες να μειώσουν την κατανάλωση πετρελαίου επιφέροντας θετικές επιπτώσεις στην προστασία του περιβάλλοντος. Ωστόσο, τέτοιες απαλλαγές καθορίστηκαν χρόνο με το χρόνο, με μια διακοπή μεταξύ της 1ης Ιουλίου και της 31ης Δεκεμβρίου 2001 (βλ. αιτιολογική σκέψη 27 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης) και οι ιταλικές αρχές δεν απέδειξαν ούτε υποστήριξαν ποτέ ότι οι παρεκκλίσεις αυτές είχαν αποφασιστεί τη στιγμή της υιοθέτησης του φόρου. Αντίθετα, υπογράμμισαν ότι οι παρεκκλίσεις υιοθετήθηκαν για την αντιμετώπιση ενός φαινομένου συγκυριακού, δηλαδή την αύξηση των τιμών των καυσίμων κίνησης και θέρμανσης.

(101) Δεν είναι δυνατόν να εισακουστεί το επιχείρημα που υιοθετούν οι ιταλικές αρχές, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή θα έπρεπε να προβεί σε δική της εξέταση θεωρώντας ότι οι απαλλαγές αποφασίστηκαν τη στιγμή της θέσπισης του φόρου. Οι ίδιες αρχές αναφέρονται πράγματι στην απόφαση C (2005) 4436 της Επιτροπής (βλ. αιτιολογική σκέψη 42 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης). Στην εν λόγω απόφαση (βλ. συγκεκριμένα το σημείο 74 της ίδια της απόφασης) η Επιτροπή είχε στηρίξει τα συμπεράσματά της στο γεγονός ότι οι απαλλαγές είχαν αποφασιστεί αρκετό καιρό πριν τεθεί σε ισχύ το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος το 2001. Στην υπό εξέταση περίπτωση χρειάζεται ωστόσο να διαπιστωθεί ότι οι πρώτες απαλλαγές έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο του 2000, δηλαδή λίγο πριν τεθεί σε εφαρμογή το προαναφερθέν πλαίσιο. Πρέπει να σημειωθεί ότι ουδέποτε οι ιταλικές αρχές έθεσαν σε ισχύ απαλλαγές που χορηγήθηκαν νωρίτερα.

(102) Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά το δεύτερο όρο του σημείου 51.2, δεύτερη περίπτωση, του πλαισίου του 2001, οι ιταλικές αρχές δεν παρείχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν σημαντική αλλαγή των οικονομικών συνθηκών, που θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την εξαιρετικά δύσκολη θέση των επιχειρήσεων από άποψη ανταγωνισμού (βλ. αιτιολογική σκέψη 88 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης), ούτε κάποια απόδειξη ότι το ποσό της απαλλαγής δεν έχει υπερβεί την αύξηση των επιβαρύνσεων που επιφέρει η αλλαγή των οικονομικών συνθηκών. Όσον αφορά συγκεκριμένα το ζήτημα της ανταγωνιστικής θέσης, τα στοιχεία που περιέχουν οι πίνακες στις αιτιολογικές σκέψεις 42 και 46 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης δεν περιέχουν κανένα συγκριτικό στοιχείο και δεν αποδεικνύουν επομένως την επιδείνωση της ανταγωνιστικής θέσης των ιταλικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια. Σχετικά με το θέμα, πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών έπληξε ολόκληρη την Ευρώπη και όχι μόνον την Ιταλία.

(103) Δεδομένου ότι δεν τηρείται ένας από τους δύο όρους που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 99 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των διατάξεων του σημείου 51.2, και συνεπώς ούτε των διατάξεων του σημείου 51.1 του πλαισίου του 2001.

(104) Επικουρικώς, ακόμη κι αν εφαρμόζονταν οι διατάξεις του σημείου 51.2 οι εν λόγω απαλλαγές δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν αποδεκτές σύμφωνα με το σημείο 51.1, το οποίο προβλέπει:

«Όταν τα κράτη μέλη επιβάλλουν νέο φόρο για περιβαλλοντικούς λόγους, σε τομέα δραστηριότητας ή σε προϊόντα ελλείψει κοινοτικής φορολογικής εναρμόνισης, ή όταν ο φόρος που το κράτος μέλος προτίθεται να επιβάλει υπερβαίνει το συντελεστή που καθορίζεται από το κοινοτικό πρότυπο, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι μπορούν να δικαιολογηθούν αποφάσεις απαλλαγής διάρκειας δέκα ετών, χωρίς πρόβλεψη προοδευτικής μείωσης σε δύο περιπτώσεις:

α) όταν οι εν λόγω απαλλαγές χορηγούνται υπό τον όρο ότι το κράτος μέλος και οι δικαιούχες επιχειρήσεις συνάπτουν συμφωνία με την οποία οι επιχειρήσεις, ή οι ενώσεις επιχειρήσεων δεσμεύονται να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους προστασίας του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία χορηγούνται οι απαλλαγές ή όταν οι επιχειρήσεις δεσμεύονται να συνάπτουν εκουσίως συμφωνίες με το ίδιο περιεχόμενο. Οι εν λόγω συμφωνίες μπορούν να αφορούν ιδίως τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, τη μείωση των ρυπογόνων εκπομπών ή άλλη δράση υπέρ του περιβάλλοντος. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να διαπραγματεύεται το περιεχόμενο των εν λόγω συμφωνιών, το οποίο θα εκτιμάται από την Επιτροπή όταν θα εξετάζονται τα κοινοποιημένα σχέδια ενίσχυσης. Το κράτος μέλος πρέπει να οργανώσει την αυστηρή παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις επιχειρήσεων. Στις συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ του κράτους μέλους και των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων πρέπει να προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των αναληφθεισών υποχρεώσεων.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και όταν ένα κράτος μέλος εξαρτά τη φορολογική έκπτωση από όρους που έχουν το ίδιο αποτέλεσμα με τις ανωτέρω συμφωνίες ή δεσμεύσεις·

β) οι εν λόγω απαλλαγές μπορούν να χορηγούνται χωρίς να υπόκεινται στον όρο ότι το κράτος μέλος και οι δικαιούχες επιχειρήσεις θα συνάπτουν συμφωνία, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι εναλλακτικοί όροι:

— όταν η μείωση αφορά κοινοτικό φόρο, το ποσό που πραγματικά καταβάλλουν οι επιχειρήσεις μετά τη μείωση πρέπει να είναι υψηλότερο του ελάχιστου κοινοτικού σε τέτοιο επίπεδο που να παρακινεί τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος,

— όταν η μείωση αφορά εθνικό φόρο που επιβάλλεται ελλείψει κοινοτικού, οι επιχειρήσεις που δικαιούνται μείωση πρέπει ωστόσο να καταβάλουν σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου».

(105) Εν προκειμένω, οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης που εφαρμόζονται ξεπερνούν αναμφισβήτητα –πριν την αφαίρεση απαλλαγών ή μειώσεων– το εναρμονισμένο επίπεδο φορολογίας (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 43 και 46), αλλά δεν προκύπτει ότι συνήφθησαν συμφωνίες όπως αυτές που προβλέπονται στο σημείο 51.1, στοιχείο α), μεταξύ του κράτους μέλους και των δικαιούχων ή ότι παρόμοιες συμφωνίες υπεγράφησαν αυτοβούλως από τους δικαιούχους (στην Επιτροπή δεν έχει κοινοποιηθεί καμία συμφωνία). Οι ιταλικές αρχές έχουν επισημάνει άλλωστε ότι οι υπό αμφισβήτηση απαλλαγές παραχωρήθηκαν προκειμένου να αντιμετωπιστεί μια δύσκολη οικονομική συγκυρία και ουδέποτε απαίτησαν από τους δικαιούχους οποιαδήποτε περιβαλλοντικά ανταλλάγματα.

(106) Η προαναφερθείσα εναλλακτική αντί της σύναψης συμφωνιών που προβλέπεται στο σημείο 51.1, στοιχείο β), δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην προκειμένη περίπτωση διότι, κατά τη χρονική περίοδο που θεωρείται ότι έπεται της έναρξης εφαρμογής του πλαισίου του 2001, οι επιχειρήσεις που ασχολούνταν με καλλιέργειες σε θερμοκήπια κρίθηκαν δικαιούχες πλήρους απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και συνεπώς δεν κατέβαλαν ποσό μεγαλύτερο από το κοινοτικό κατώτατο όριο ([20]), έτσι ώστε να αποκτήσουν κίνητρα προκειμένου να συμβάλουν στη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος όπως προβλέπεται από το ίδιο πλαίσιο στις περιπτώσεις όπου η μείωση αφορά κοινοτικό φόρο.

(107) Το σημείο 52 του πλαισίου του 2001 επισημαίνει ωστόσο ότι όταν ένας υφιστάμενος φόρος σημειώνει σημαντική αύξηση και το κράτος μέλος θεωρεί απαραίτητη την εφαρμογή παρεκκλίσεων για ορισμένες επιχειρήσεις, εφαρμόζονται προϋποθέσεις ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο σημείο 51.1 για τους νέους φόρους. Συνεπώς, κρίνεται απαραίτητη κυρίως η εξέταση της πιθανότητας σημαντικής αύξησης των ειδικών φόρων κατανάλωσης.

(108) Από τον πίνακα που αναφέρεται στο σημείο 46 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, προκύπτει ότι οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης δεν έχουν σημειώσει σημαντική αύξηση καθώς η πορεία τους ήταν η εξής: -5,4 % την περίοδο 1999-2000, -6,98 % την περίοδο 1999-2001, +1,9 % την περίοδο 1999-2002 και +1,3 % την περίοδο 1999-2003. Από το ένα έτος στο άλλο η πορεία των ειδικών φόρων ήταν η εξής: -5,4 % από το 1999 ως το 2000, -1,6 % από το 2000 ως το 2001, +9,5 % από το 2001 ως το 2002 και -0,5 % από το 2002 ως το 2003. Επομένως προκύπτει ότι οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης δεν έπαψαν να μειώνονται, με εξαίρεση το διάστημα μεταξύ του 2001 και του 2002. Η αύξηση που σημειώθηκε στο συγκεκριμένο διάστημα δεν μπορεί ωστόσο να θεωρηθεί σημαντική, καθώς στην πραγματικότητα δεν επηρέασε καθόλου τη διακύμανση των τιμών κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης (με βάση τις ενδείξεις του πίνακα, η τιμή κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης στο διάστημα αυτών των δύο ετών αυξήθηκε μόνο κατά 2,2 %). Σε αυτήν την περίπτωση δεν μπορούν επομένως να εφαρμοστούν οι διατάξεις του σημείου 52 του πλαισίου του 2001.

(109) Τέλος, το σημείο 53 του πλαισίου του 2001 επισημαίνει ότι «Όταν οι εκπτώσεις αφορούν φόρο που αποτελεί το αντικείμενο κοινοτικής εναρμόνισης, και εάν ο εθνικός φόρος είναι κατώτερος ή ίσος με τον κοινοτικό ελάχιστο […] η ενδεχόμενη χορήγηση απαλλαγών πρέπει να πληροί τους όρους που καθορίζονται στα σημεία 45 και 46 ανωτέρω και να αποτελούν το αντικείμενο ρητής έγκρισης για την παρέκκλιση από το κοινοτικό κατώτατο όριο».

(110) Το σημείο 45 του πλαισίου του 2001 επισημαίνει ότι η διάρκεια της ενίσχυσης περιορίζεται στα πέντε έτη σε περίπτωση ελαττούμενης ενίσχυσης και ότι η έντασή της μπορεί να φθάσει το 100 % των επιπρόσθετων δαπανών ([21]) το πρώτο έτος, αλλά πρέπει να μειώνεται γραμμικά για να φθάσει στο μηδέν μέχρι το τέλος του πέμπτου έτους.

(111) Το σημείο 46 του πλαισίου του 2001 αναφέρει ότι σε περίπτωση μη ελαττούμενης ενίσχυσης, η διάρκειά της περιορίζεται στα πέντε έτη, αλλά η έντασή της περιορίζεται στο 50 % των επιπρόσθετων δαπανών.

(112) Στην υπό εξέταση περίπτωση η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει ότι οι ενισχύσεις δεν ήταν ελαττούμενες (βλ. αιτιολογική σκέψη 88 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης). Συνεπώς, θα μπορούσαν να εφαρμοστούν μόνο οι διατάξεις του σημείου 46 του πλαισίου. Οι πληροφορίες όμως που παρέχουν οι ιταλικές αρχές δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση η Επιτροπή να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ένταση των ενισχύσεων περιορίστηκε στο 50 % του πρόσθετου κόστους παραγωγής που οφείλεται στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης σε σχέση με το παραδοσιακό κόστος παραγωγής των θερμοκηπίων.

(113) Οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούν επομένως να γίνουν αποδεκτές σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου 46 του πλαισίου του 2001 και συνεπώς ούτε σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου 53 του ίδιου πλαισίου.

([20]) 13 ευρώ ανά 1 000 κιλά για την περίοδο 2000-2003 και 21 ευρώ ανά 1 000 λίτρα - βλ. σημείο 43.

([21]) Οι επιπρόσθετες δαπάνες ορίζονται στο σημείο 43 του πλαισίου: πρόκειται για το πρόσθετο κόστος παραγωγής σε σχέση με τις τιμές πώλησης των προϊόντων.

(114) Οι εκτιμήσεις που αναλύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 94-112 αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του πλαισίου του 2001.

(115) Αναφορικά με τα άλλα θέματα που υιοθετούν οι ιταλικές αρχές στις διάφορες φάσεις της εξέτασης του φακέλου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι δεν υπάρχουν πληροφορίες που να της επιτρέπουν να διαλύσει τις αμφιβολίες που εκφράζονται στην αιτιολογική σκέψη 34, στοιχείο β) της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης. Το επιχείρημα στην αιτιολογική σκέψη 43 της παρούσας αιτιολογικής έκθεσης, σύμφωνα με το οποίο το μέτρο που υιοθετεί η Ιταλία σε εθνικό επίπεδο μπορεί να είναι συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά, εφόσον οι δικαιούχοι καταβάλλουν το ελάχιστο ποσό που ορίζεται σε κοινοτικό επίπεδο, δεν είναι συναφές, διότι οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια έχουν επωφεληθεί από την πλήρη απαλλαγή από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης για σχεδόν ολόκληρη τη συγκεκριμένη περίοδο και επομένως δεν έχουν καταβάλει φόρους.

(116) Τα επιχειρήματα που παρατίθενται από τον τρίτο ενδιαφερόμενο, ο οποίος κοινοποίησε παρατηρήσεις ύστερα από την πρώτη κίνηση της διαδικασίας δεν παρέχουν, από την πλευρά τους, στοιχεία υπέρ του συμβιβάσιμου των ενισχύσεων με την κοινή αγορά. Όσον αφορά την αμφισβήτηση της κατάστασης στην οποία θα οδηγούνταν οι δικαιούχες επιχειρήσεις σε περίπτωση δήλωσης μη συμβιβάσιμου και ανάκτησης της ενίσχυσης, υπενθυμίζεται ότι η ανάκτηση μιας μη συμβιβάσιμης ενίσχυσης είναι απαραίτητη για την επαναφορά της προϊσχύουσας κατάστασης, δηλαδή της κατάστασης απουσίας στρέβλωσης του ανταγωνισμού που επικρατούσε πριν από την χορήγηση των ενισχύσεων. Το γεγονός ότι ορισμένες επιχειρήσεις δεν είναι πια κερδοφόρες είναι απλώς απόρροια του ελεύθερου ανταγωνισμού σε κανονικές συνθήκες οικονομίας της αγοράς. Εξάλλου, τίποτα δεν αποδεικνύει ότι η μείωση της κατανάλωσης πετρελαίου συνεπάγεται απαραίτητα τη μείωση της ποιότητας των προϊόντων που παράγονται (το πολύ η μείωση αυτή να προκαλέσει μικρή καθυστέρηση στην ωρίμανση ή την ανάπτυξη των προϊόντων). Τέλος, η αναφορά στην κατάσταση που επικρατεί σε άλλες χώρες προκειμένου να αποδειχθεί η απουσία στρέβλωσης του ανταγωνισμού δεν είναι συναφής. Ως προς αυτό, αρκεί η διαπίστωση ότι η απαλλαγή επιτρέπει τη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των ιταλικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια σε σχέση με εκείνη άλλων χωρών και ότι συνεπώς η βάση σύγκρισης πρέπει να ορίζεται από την ισχύουσα κατάσταση στην Ιταλία ελλείψει απαλλαγών.

XI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(117) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Ιταλία παραχώρησε παράνομα τις εν λόγω ενισχύσεις, κατά παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 3 της Συνθήκης. Η παραπάνω ανάλυση αποδεικνύει ότι οι ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, διότι δεν ανταποκρίνονται στους όρους των κατευθυντήριων γραμμών του 2000 και του 2007 για τη γεωργία και του κοινοτικού πλαισίου του 1994 και του 2001 για τις περιβαλλοντικές ενισχύσεις. Επίσης, η ανάλυση απέδειξε ότι η απλή ύπαρξη οδηγιών δεν δύναται να δικαιολογήσει την εφαρμογή μέτρων που μπορούν να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού και οι ιταλικές αρχές δεν έχουν εξαλείψει όλες τις αμφιβολίες που εξέφρασε η Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας που προβλέπεται από το άρθρο 88, παράγραφος 2 της συνθήκης.

(118) Σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή υιοθετεί μια απόφαση με την οποία επιβάλλει στο κράτος μέλος τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από το δικαιούχο (εν προκειμένω, τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με καλλιέργειες σε θερμοκήπια). Η Ιταλία οφείλει επομένως να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση από το δικαιούχο της μη συμβιβάσιμης χορηγηθείσας ενίσχυσης, το ποσό της οποίας αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της πλήρους απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης που παρέχεται και του μειωμένου συντελεστή των ειδικών φόρων κατανάλωσης που χορηγείται στις άλλες επιχειρήσεις του αγροτικού τομέα. Σύμφωνα με το σημείο 42 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής «Για μια αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής με τις οποίες τα κράτη μέλη διατάσσονται να ανακτήσουν παράνομες και ασυμβίβαστες κρατικές ενισχύσεις» ([22]), η Ιταλία οφείλει να εκτελέσει τα προβλεπόμενα στην παρούσα απόφαση εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της. Η προς ανάκτηση ενίσχυση πρέπει να περιλαμβάνει τόκους, που θα υπολογιστούν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ([23]), σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου.

(119) Στο πλαίσιο αυτό, κάθε χωριστή ενίσχυση που χορηγείται στα πλαίσια του εν λόγω καθεστώτος και η οποία κατά τη στιγμή της χορήγησης ικανοποιεί τους προβλεπόμενους όρους ενός κανονισμού της Επιτροπής που υιοθετείται σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου ([24]) de minimis/ήσσονος σημασίας), δεν θεωρείται κρατική ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1 της Συνθήκης.

(120) Τη χρονική στιγμή της χορήγησης των εν λόγω ενισχύσεων δεν είχαν ακόμη τεθεί σε ισχύ κοινοτικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον αγροτικό τομέα.

(121) Οι πρώτες κοινοτικές διατάξεις που υιοθετήθηκαν σχετικά με αυτό το θέμα περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1860/2004 της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2004, αναφορικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας ([25]).

(122) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1860/2004, οι ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 3.000 ευρώ ανά δικαιούχο μέσα σε μια τριετία (το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει την ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγείται στην επιχείρηση) δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, δεν νοθεύουν ούτε απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό και κατά συνέπεια δεν εντάσσονται στην απαγόρευση του άρθρου 87, παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

([22]) ΕΕ C 272 της 15.11.2007, σ. 4.
([23]) ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ.1.
([24]) ΕΕ L 142 της 14.5.1998, σ. 1.
([25]) ΕΕ L 325 της 28.10.2004, σ. 4.

(123) Δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1860/2004 το ίδιο ισχύει και για τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν προτού τεθεί σε ισχύ ο εν λόγω κανονισμός και που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις των άρθρων 1 και 3 του κανονισμού.

(124) Την 1η Ιανουαρίου 2008, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1860/2004 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1535/2007 της Επιτροπής, της 20ης Δεκεμβρίου 2007, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών ([26]) προϊόντων σύμφωνα με τον οποίο αυξάνεται το ποσό ενίσχυσης de minimis στα 7 500 ευρώ ανά δικαιούχο μέσα στο χρονικό διάστημα τριών οικονομικών ετών, ανεξάρτητα από τη μορφή των ενισχύσεων και από τον επιδιωκόμενο σκοπό, εντός των ορίων ενός ανώτατου ποσού ανά κράτος μέλος που αντιστοιχεί στο 0,75 % της αξίας της ετήσιας παραγωγής 7 500 EUR.

(125) Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι ο παρών κανονισμός: «εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2008 στις επιχειρήσεις του τομέα γεωργικών προϊόντων, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν όλους τους όρους των άρθρων 1 έως 4, με εξαίρεση την απαίτηση της ρητής παραπομπής στον παρόντα κανονισμό, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο».

(126) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι συνιστούν κρατικές ενισχύσεις οι φορολογικές εκπτώσεις που δεν υπερβαίνουν τα 3.000 ευρώ, υπό την προϋπόθεση ότι τη στιγμή της χορήγησής τους πληρούν τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1860/2004, ούτε και οι φορολογικές εκπτώσεις που δεν υπερβαίνουν τα 7 500 ευρώ, υπό την προϋπόθεση ότι τη στιγμή της χορήγησής τους πληρούν τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1535/2007,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το καθεστώς ενισχύσεων υπό μορφή απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης για το πετρέλαιο που χρησιμοποιείται για τη θέρμανση των θερμοκηπίων, το οποίο έθεσε σε εφαρμογή παράνομα η Ιταλία από τις 3 Οκτωβρίου 2000 έως τις 30 Ιουνίου 2001, καθώς και κατά τα έτη 2002, 2003 και 2004, δεν είναι συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Ιταλία οφείλει να ανακτήσει από τους δικαιούχους τις ενισχύσεις που δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, οι οποίες χορηγήθηκαν βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1.

2. Επί των ποσών των ενισχύσεων που πρέπει να ανακτηθούν οφείλονται τόκοι από την ημερομηνία που τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων έως τον χρόνο της πραγματικής τους ανάκτησης.

3. Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού, σύμφωνα με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004.

Άρθρο 3

Η ανάκτηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1 είναι άμεση και πραγματική.

Η Ιταλία διασφαλίζει την εκτέλεση της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 4

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Ιταλία υποβάλλει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) κατάλογο των δικαιούχων που έχουν λάβει ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1 και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που έλαβε έκαστος δικαιούχος βάσει του εν λόγω καθεστώτος·

β) το συνολικό ποσό (κεφάλαιο και τόκους) προς ανάκτηση από κάθε δικαιούχο·

γ) λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που έχει ήδη λάβει ή σχεδιάζει να λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση·

δ) έγγραφα που αποδεικνύουν ότι οι δικαιούχοι έχει διαταχθεί να επιστρέψουν την ενίσχυση.

Η Ιταλία τηρεί ενήμερη την Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο των εθνικών μέτρων που λαμβάνονται για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης έως ότου ολοκληρωθεί η ανάκτηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1. Υποβάλλει αμέσως, μετά από απλή αίτηση της Επιτροπής, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει ή σχεδιάζει να λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Παρέχει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες για τα ποσά των ενισχύσεων και των τόκων που έχουν ήδη ανακτηθεί από τους δικαιούχους.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2009.

Για την Επιτροπή

Mariann FISCHER BOEL

Μέλος της Επιτροπής

([26]) ΕΕ L 337 της 21.12.2007, σ. 35.